

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสินค้าคงเหลือและเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไร
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

The Relationship between Inventory Management and Working Capital and Profitability of
 Listed Companies on The Stock Exchange of Thailand the Food and Beverage Business

อรทัย โยศักดิ์¹ ปานฉัตร อาการักษ์² และอรวรรณ เชื้อเมืองพาน³

Orathai Yosak¹, Panchat Akarak², and Orawon Chuamaungphan³

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

^{1,2,3}Faculty of Accountancy, Chiang Rai Rajabhat University, Thailand

¹E-mail: Orathai.yosak@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-8487-3586>

²E-mail: P.thipnew1@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1994-7651>

³E-mail: jerry_bugs@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-1505-5246>

Received 10/03/2023

Revised 18/03/2023

Accepted 26/03/2023

บทคัดย่อ

การบริหารสินค้าคงเหลือและเงินทุนเป็นเรื่องสำคัญของธุรกิจที่จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการให้ดีและเพียงพอต่อ
ผู้บริโภค ผู้บริหารต้องพิจารณาการตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุน การจัดหาเงินทุน รวมถึงการปันผลเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่สูง
เพื่อนำมาวิเคราะห์ในการประเมินผลของธุรกิจโดยการใช้การบริหารเงินทุนหมุนเวียนเพื่อเข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและรักษา
เงินทุนที่เป็นสภาพคล่องของธุรกิจ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสินค้าคงเหลือและ
เงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดธุรกิจอาหาร
และเครื่องดื่ม โดยใช้การบริหารสินค้าคงเหลือคือ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือและอัตราสินค้าคงเหลือต่อยอดขาย
ด้านการบริหารเงินทุนหมุนเวียนคือ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนและอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วกับความสามารถในการ
ทำกำไร คือ อัตราของผลตอบแทนต่อสินทรัพย์อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นและอัตราส่วนกำไรสุทธิ ทั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างคือ
กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 420 ตัวอย่าง ข้อมูลที่ใช้เป็น
แบบอนุกรมเวลาไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาส ที่ 1 ปี พ.ศ.2562 ถึง ไตรมาส ที่ 4 ปี พ.ศ.2564 รวมทั้งสิ้น 12 ไตรมาส โดยใช้การ
วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน ผลการศึกษาพบว่าอัตราการหมุนเวียนของ
สินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับอัตราของผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือ
หุ้น อัตราสินค้าคงเหลือต่อยอดขายมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราส่วน
เงินทุนหมุนเวียนความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว
ความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นและอัตราส่วนกำไรสุทธิ หมายถึง การบริหารสินค้า
คงเหลือที่ดีและการบริหารเงินทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้กิจการมีอัตราผลตอบแทนกำไรที่สูงขึ้น
คำสำคัญ : การบริหารสินค้าคงเหลือ; การบริหารเงินทุนหมุนเวียน; ความสามารถในการทำกำไร

Abstract

Managing inventory and capital is essential to the business that needs to be well-managed and adequate to the consumer. Management must consider investment decisions, financing, investment, and investment decisions. This includes dividends for high returns to analyze the business's assessment by using working capital management to match the situation and maintain the liquidity of the business. The objectives of this study were to study the relationship between inventory management and working capital and profitability of listed companies on the Stock Exchange of Thailand. Food and beverage business. Inventory management is inventory turnover ratio and inventory to sales ratio working capital is current ratio and quick ratio with profitability is return on assets return on equity and net profit ratio. The samples were 420 from food and beverage business. Data used are quarterly time series. From the 1st quarter of 2019 to the 4th quarter of 2021, a total of 12 quarters. The data were analyzed using descriptive statistics and inferential statistics for hypothesis testing. The results showed that the inventory turnover ratio was significantly positively correlated with return on assets and return on equity ratio. The inventory sales ratio is significantly negatively correlated with the return on assets ratio. The current ratio had a significant positive correlation with the return on equity, and the quick ratio has a significant positive correlation with the return on equity and net profit ratio. That means good inventory management and efficient working capital management will result in a higher rate of return for the business and higher profit way.

Keywords : Inventory Management; Working Capital Management; Profitability

บทนำ

การปรับเปลี่ยนก้าวเข้าสู่ยุค 4.0 มีบทบาทเป็นอย่างมากในการดำเนินธุรกิจ การบริหารสินค้าคงเหลือหรือสินค้าคงคลังเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจอย่างแพร่หลาย การบริหารเงินทุนหมุนเวียนถือเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนธุรกิจที่ผู้บริหารจำเป็นต้องตระหนักถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ การวางแผน กระทบ การผลิต การกำหนดนโยบายต่างๆ ซึ่งธุรกิจหรือร้านค้าจะต้องเผชิญกับปัญหามากมายซึ่งอาจรวมถึงวิธีการบริหารจัดการคลังสินค้าที่มากเกินไปและส่งผลให้เกิดการกักตุนสินค้ามากเกินไป ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นต่อธุรกิจ เช่น ต้นทุนค่าใช้จ่ายสำหรับเก็บวัตถุดิบ และการหมดอายุของสินค้าคงเหลือ เป็นต้น แต่ในทางกลับกันถ้ามีการบริหารสินค้าไม่เพียงพออาจส่งผลทำให้ธุรกิจเสียผลกำไรที่ควรจะได้รับสินค้าคงเหลือหรือสินค้าคงคลัง คือวัตถุดิบ วัสดุ หรือสินค้าต่างๆที่เพื่อเก็บเป็นประโยชน์หรือใช้ในการดำเนินงาน เช่น กระทบการผลิต กระทบการขาย หรือกระทบการดำเนินงานอื่นๆ (จุฑาทิพย์ สีสถานาพิพัฒน์, 2561) นอกจากนี้การจัดการเงินทุนหมุนเวียนยังมีบทบาทสำคัญในการดำเนินธุรกิจแสดงถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของธุรกิจ โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือการบริหารเงินทุนหมุนเวียนซึ่งมี

ความเกี่ยวข้องกับการวางแผนและการควบคุมสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียนและยังเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งของธุรกิจในการเพิ่มความสามารถในการทำกำไร โดยเมื่อธุรกิจมีความสามารถในการทำกำไรสูงจะเพิ่มโอกาสในการเติบโตและให้ผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น ในลักษณะที่ช่วยให้ธุรกิจมีสภาพคล่องเพียงพอต่อการดำเนินงานให้มีสภาพคล่อง ลดโอกาสในการเกิดความเสี่ยงในการชำระหนี้สินระยะสั้นตามกำหนดเวลา โดยพิจารณาจากระดับความเสี่ยง (Risk) และผลตอบแทนหรือกำไร (Profit) ในระดับที่เหมาะสม โดยกล่าวว่าหากลงทุนในสินทรัพย์ถาวรมากกว่าสินทรัพย์หมุนเวียนจะทำให้สภาพคล่องต่ำ ความเสี่ยงสูง กำไรสูง (ปริยานุช กิจรุ่งโรจน์เจริญ, 2558)

ในทางกลับกันหากลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าสินทรัพย์ถาวร จะทำให้สภาพคล่องสูง ความเสี่ยงต่ำ กำไรต่ำ ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องอาศัยดุลยพินิจในการบริหารเงินทุนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม (ณัฐวุฒิ รัตนาและคณะ, 2565) จากการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ส่งผลให้ความต้องการผลิตภัณฑ์อาหารจากการบริโภคขยายตัว โดยเฉพาะอาหารสำเร็จรูปและกึ่งสำเร็จรูป/อาหารพร้อมทานพร้อมปรุง/อาหารที่เก็บรักษาได้นาน ดังนั้นแนวโน้มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มคาดว่าจะฟื้นตัวได้เร็ว (ศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน, 2563)

จากข้อมูลดังกล่าวมาผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสินค้าคงเหลือและการบริหารเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และยังเป็นแนวทางในการบริหารสินค้าคงเหลือและการจัดการเงินทุนหมุนเวียนของผู้ที่มีความสนใจสามารถนำไปใช้ในอนาคตได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสินค้าคงเหลือกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสินค้าคงเหลือ (Inventory Management)

สินค้าคงเหลือหรือสินค้าคงคลังเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนประเภทหนึ่งในงบการเงิน โดยมีลักษณะสำคัญของสินทรัพย์หมุนเวียนคือต้องมีสภาพคล่องสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็ว เป็นเหตุให้ผู้บริหารจำเป็นต้องมีการวางแผนทำการควบคุมสินค้าคงคลังให้เพียงพอและเหมาะสม ไม่มีสินค้ามากเกินไปหรือน้อยเกินไป เพราะสินค้าคงคลังต้องใช้เงินลงทุน ซึ่งมีมูลค่าสูงเมื่อได้ลงทุนในสินค้าแล้วย่อมไม่สามารถนำเงินนั้นไปลงทุนในสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเป็นรายได้อื่นได้นอกจากจะมีการขายออกไป เงินลงทุนจมอยู่ในสินค้ามาก ซึ่งจะมีผลเสียตามมา แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าธุรกิจมีสินค้าคงคลังน้อยเกินไปก็อาจจะประสบปัญหาสินค้าขาดแคลนไม่เพียงพอ (Stock out) สูญเสียโอกาสในการขายสินค้าให้แก่ลูกค้าผลเสียที่ตามมาภายหลังอาจจะสูญเสียลูกค้าไปในที่สุด นอกจากนี้ถ้าเกิดขาดแคลนวัตถุดิบที่

สำคัญการดำเนินงานทั้งการผลิตและการขายก็อาจจะต้องหยุดชะงักอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กรในอนาคตได้ โดยเป็นหน้าที่ของผู้บริหารในการจัดการสินค้าคงคลังของตัวเองให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมได้ ไม่น้อยหรือมากเกินไป เพราะการลงทุนในสินค้าคงคลังจำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมากและอาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของธุรกิจได้

นักวิจัยจำนวนมากได้ให้ความหมายการบริหารสินค้าคงเหลือ หรือ สินค้าคงคลัง เช่น สินค้าคงเหลือ (Inventory) เป็นบัญชีสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีจำนวนมากที่สุด ที่ผู้จัดการทางการเงินควรจะต้องให้ความสนใจในการบริหาร เนื่องจากสินค้าคงเหลือจะมีสภาพคล่องน้อยที่สุดในบัญชีสินทรัพย์หมุนเวียน เมื่อเปรียบเทียบกับเงินสด และลูกหนี้การค้า (อดิศักดิ์ พันธุ์หอม และ มลลิการ ต้นสอน, 2545 : 113) การบริหารสินค้าคงเหลือจะเป็นการศึกษาถึงวิธีการที่จะรักษาระดับสินค้าที่ธุรกิจจำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงานซึ่งผู้จัดการจะต้องทำการตัดสินใจว่าจะต้องมีสินค้าคงเหลือเป็นจำนวนเท่าไร จะต้องดำเนินการอย่างไรที่จะสามารถรักษาระดับสินค้าคงเหลือให้อยู่ในจำนวนที่เหมาะสมที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานสูงสุด และ สินค้าคงเหลือ (Inventory) หมายถึง ปริมาณสินค้าหรือบริการที่ธุรกิจมีสำรองไว้เพื่อการใช้งานเพื่อการบริหาร เพื่อการผลิต เพื่อการจัดจำหน่ายในอนาคต เช่น อุปกรณ์สำนักงาน ชิ้นส่วนอะไหล่ วัตถุดิบ ผลิตภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูป เป็นต้น (ก่อเกียรติ วิริยะกิจพัฒนา และ มาลัย ม่วงเทศ, 2551 : 61)

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเงินทุนหมุนเวียน (Working Capital Management)

ปรียานุช กิจรุ่งโรจน์เจริญ (2558) ได้ให้ความหมายเงินทุนหมุนเวียน (Working Capital) ว่าเงินทุนที่กิจการได้จัดสรรไปลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งหมดด้วยหนี้สินหมุนเวียนทั้งหมดหรือเรียกว่าเงินทุนหมุนเวียน (Networking Capital) โดยให้ความหมายเพิ่มเติมเกี่ยวกับ สินทรัพย์หมุนเวียน และ หนี้สินหมุนเวียนไว้ดังนี้

สินทรัพย์หมุนเวียน (Current Assets) คือ สินทรัพย์ที่ธุรกิจสามารถเปลี่ยนให้เป็นเงินสดได้ภายในระยะเวลาในการดำเนินงานปกติหรือภายใน 1 ปี ได้แก่ เงินสด เงินฝากธนาคาร หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ ตัวเงินรับ หรือที่คนส่วนใหญ่เรียกว่าสินทรัพย์สภาพคล่อง

หนี้สินหมุนเวียน (Current Liability) คือ หนี้สินที่มีระยะการชำระคืนภายใน 1 ปี ได้แก่ เงินเบิกเกินธนาคาร เงินกู้ระยะสั้น ตัวเงินจ่าย ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายและรายได้รับล่วงหน้า

แนวคิดทฤษฎีงบการเงินและอัตราส่วนทางการเงิน

งบการเงินเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์วางแผนและเป็นแนวทางในการตัดสินใจในทางการเงินและการลงทุนโดยการนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เพื่อวิเคราะห์และเป็นแนวทางสำหรับการนำไปใช้โดยมีนักวิชาการจำนวนมากได้ให้ความหมายงบการเงิน ได้ดังนี้

เพชร ชุมทรัพย์ (2554) งบการเงินเป็นรายงานทางบัญชีของกิจการซึ่งจัดทำขึ้นอย่างน้อยปีละสองครั้งมีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนหรือรายงานความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นระหว่างช่วงเวลาหนึ่งโดยฝ่ายบริหารรายงานนี้จะแสดงเกี่ยวกับการลงทุน การจัดหาเงินทุนของการนั้นและผลที่ได้รับระหว่างช่วงที่ต้องการทบทวน

จันทร์เพ็ญ บุญฉาย (2556) งบการเงินหมายถึงรายงานทางการเงินของกิจการสำหรับงวดระยะเวลาใดเวลาหนึ่งหนึ่งงวดระยะเวลา อาจหมายถึง 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี โดยจะสรุปข้อมูลทางการเงินของกิจการ ณ วันสิ้นงวด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกิจการ กิจการต้องเผยแพร่ข้อมูลเหล่านี้ให้กับ

บุคคลภายนอกองค์กร อาจอยู่ในรูปของรายงานประจำปีหรือหนังสือชี้ชวน

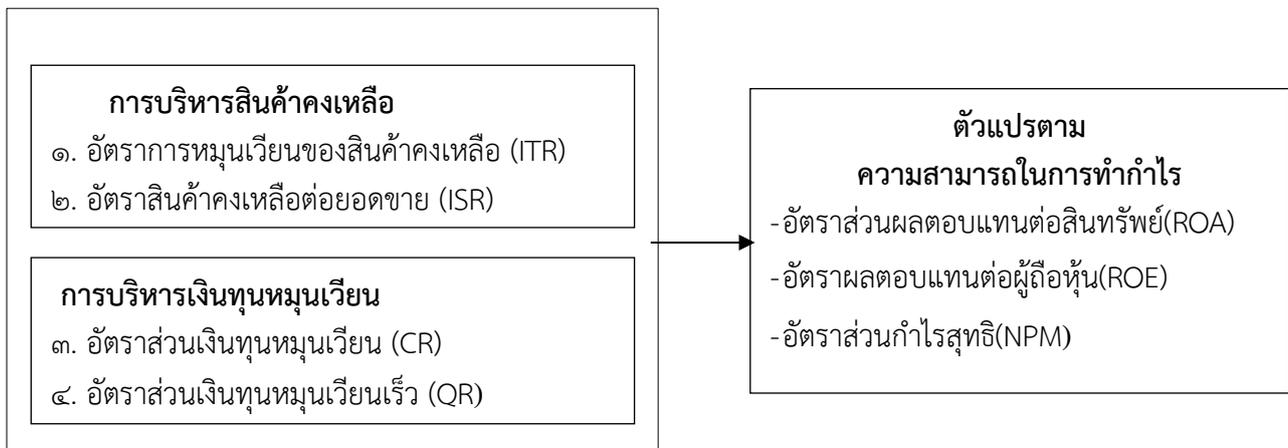
พัชรินทร์ ดวงมงคลเจริญ (2561) การวิเคราะห์งบการเงิน คือ กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการใดกิจการหนึ่งจากงบการเงินของกิจการนั้น พร้อมทั้งนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาประกอบการตัดสินใจ

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio Analysis) เป็นอัตราส่วนทางการเงินโดยการนำ 2 รายการที่เป็นรายการทางบัญชีซึ่งจะปรากฏอยู่ในงบแสดงฐานะทางการเงินและงบกำไรขาดทุนมาเปรียบเทียบกับในลักษณะอัตราส่วน โดยที่อัตราส่วนที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของผู้วิเคราะห์และเป็นประโยชน์ที่ได้รับเพื่อนำไปวิเคราะห์

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสินค้าคงเหลือและเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ผู้วิจัยออกแบบกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

แผนภาพที่ 1 : กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 35 บริษัท ประชากรตัวอย่างจำนวน 420 ตัวอย่าง ซึ่งข้อมูลที่ใช้เป็นแบบอนุกรมเวลารายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ 2562 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ.2564 รวมทั้งสิ้น 12 ไตรมาส โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานทางการเงินของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย www.setsmart.com ซึ่งการคัดเลือกบริษัทสำหรับการวิจัยต้องเป็นบริษัทที่มีข้อมูลทุกไตรมาสอย่างครบถ้วนและไม่ถูกระงับการซื้อขายและเป็นบริษัทที่มีงบการเงินและข้อมูลสมบูรณ์และครบถ้วน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ การบริหารสินค้าคงเหลือและการบริหารเงินทุนหมุนเวียน ได้แก่

1.การบริหารสินค้าคงเหลือ

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover Ratio)

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ} = \frac{\text{ต้นทุนสินค้าขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือเฉลี่ย}}$$

โดยที่สินค้าคงเหลือเฉลี่ยหาจาก

$$\text{สินค้าคงเหลือเฉลี่ย} = \frac{\text{สินค้าต้นงวด} + \text{สินค้าปลายงวด}}{2}$$

อัตราสินค้าคงเหลือต่อยอดขาย (Inventory to Sales Ratio)

$$\text{อัตราสินค้าคงเหลือต่อยอดขาย} = \frac{\text{สินค้าคงเหลือ}}{\text{ยอดขาย}}$$

2.การบริหารเงินทุนหมุนเวียน

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio)

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio)

$$\text{อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว} = \frac{(\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงเหลือ})}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการทำกำไร ได้แก่

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets)

$$\text{อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวมเฉลี่ย}} \times 100$$

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (Return on Equity)

$$\text{อัตราส่วนผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นรวม (ถัวเฉลี่ย)}} \times 100$$

อัตราส่วนกำไรสุทธิ (Net Profit Margin)

$$\text{อัตราส่วนกำไรสุทธิ (NPM)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ยอดขาย}} \times 100$$

[744]

Citation:

อรทัย โยศักดิ์, ปานฉัตร อาการักษ์ และอรวรรณ เชื้อเมืองพาน. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสินค้าคงเหลือและเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (2), 739-752

Yosak, O., Akarak, P., & Chuamaungphan, O., (2023). Human Resource Management Affecting on Employee's Commitment of Provincial Land Reform Office. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (2), 739-752; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.102>

การเก็บรวบรวมข้อมูล: การศึกษาในครั้งนี้ใช้แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย (SET) กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2562 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ.2564 เพื่อนำมาคำนวณในตัวแปรต่างๆ ประกอบด้วย รายงานประจำปี งบการเงิน แบบแสดงข้อมูลประจำปี (56-1) นอกจากนี้ยังมีเอกสารทางวิชาการ ตำรา บทความ และวารสารต่างๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์และหาค่าของตัวแปรเพื่อใช้ในการศึกษางานวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติในรูปแบบเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อวิเคราะห์ภาพรวมของข้อมูลแต่ละตัวแปรในรูปแบบของการแจกแจงค่าสถิติ ประกอบด้วย ค่าต่ำสุดแต่ละข้อมูล (Minimum) ค่าสูงสุดแต่ละข้อมูล (Maximum) ค่าเฉลี่ยแต่ละข้อมูล (Mean) ค่ามัธยฐานแต่ละข้อมูล (Median) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละข้อมูล (Standard Deviation : SD)

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย (1) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ตัวแปรควบคุม และตัวแปรตามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) (2) การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เป็นการวิเคราะห์ทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามและทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้อธิบายถึงหลักเกณฑ์การให้ความหมายของระดับนัยสำคัญ หรือ Significant (Sig.) หมายความว่า

หากการทดสอบพบว่า ระดับนัยสำคัญ $< 0.01^{***}$ สามารถอธิบายได้ว่าตัวแปรทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยความเชื่อมั่นที่ 99%

หากการทดสอบพบว่า ระดับนัยสำคัญ $< 0.05^{**}$ สามารถอธิบายได้ว่าตัวแปรทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยความเชื่อมั่นที่ 95%

หากการทดสอบพบว่า ระดับนัยสำคัญ > 0.05 สามารถอธิบายได้ว่าตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันแต่อย่างใด

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรทั้งหมด 420 ตัวอย่างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

ตารางที่ 1 แสดงค่าค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviations) ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2562 ถึง ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2564

ตัวแปร	หน่วย	จำนวนข้อมูล N	ค่าต่ำสุด Minimum	ค่าสูงสุด Maximum	ค่าเฉลี่ย Mean	ส่วนเบี่ยงเบน Std.
ITR	เท่า	420	1.4500	26.0500	7.2445	4.4870
ISR	เท่า	420	0.0026	5.2799	0.6295	0.5561
CR	เท่า	420	0.1900	15.7700	2.3521	2.4054
QR	เท่า	420	0.8000	7.4500	1.2236	1.4417
ROA	%	420	-9.5900	27.8800	8.2785	7.5432
ROE	%	420	-41.2100	40.9800	8.5274	12.6291
NPM	%	420	-126.7100	58.2300	5.2897	13.0781

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (ITR) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 1.4500 ค่าสูงสุดอยู่ที่ 26.0500 อัตราสินค้าคงเหลือต่อยอดขาย (ISR) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.0026 ค่าสูงสุดอยู่ที่ 5.2799 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.3300 ค่าสูงสุดอยู่ที่ 15.7700 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.0800 ค่าสูงสุดอยู่ที่ 7.4500 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ -9.5900 ค่าสูงสุดอยู่ที่ 27.8800 อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ -41.2100 ค่าสูงสุดอยู่ที่ 40.9800 และอัตราส่วนส่วนกำไรสุทธิ (NPM) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ -126.7100 ค่าสูงสุดอยู่ที่ 58.2300

1. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสินค้าคงเหลือกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation)

	ITR	ISR	CR	QR	ROA	ROE	NPM
ITR	1	-0.598**	-0.010	0.188**	0.285**	0.225**	0.141**
Sig. (2 tailed)		0.000	0.832	0.000	0.000	0.000	0.004
ISR		1	0.140**	-0.051	-0.231**	-0.155**	-0.091
Sig. (2 tailed)			0.004	0.295	0.000	0.001	0.064
CR			1	0.810**	0.298**	0.210**	0.234
Sig. (2 tailed)				0.000	0.000	0.000	0.000
QR				1	0.396**	0.238**	0.273**
Sig. (2 tailed)					0.000	0.238	0.000
ROA					1	0.897**	0.576**

	ITR	ISR	CR	QR	ROA	ROE	NPM
Sig. (2 tailed)						0.000	0.009
ROE						1	0.580**
Sig. (2 tailed)							0.000
NPM							1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์แบบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (ITR) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตราส่วนกำไรสุทธิ (NPM) อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 99% โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.285, 0.225 และ 0.141 ตามลำดับ อัตราสินค้าคงเหลือต่อยอดขาย (ISR) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อัตราและผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 99% โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.231 และ -0.155 ตามลำดับ เมื่อนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (ITR) อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 99% มีค่า Sig.=0.009 และมีความสัมพันธ์เชิงลบกับ อัตราสินค้าคงเหลือต่อยอดขาย (ISR) อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีค่า Sig.=0.013 ผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (ITR) อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 99% มีค่า Sig.=0.004 และมีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราสินค้าคงเหลือต่อยอดขาย (ISR) อย่างไม่มีนัยสำคัญที่ 0.05 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีค่า Sig.=0.216 อัตราส่วนกำไรสุทธิ (NPM) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (ITR) อย่างไม่มีนัยสำคัญที่ 0.05 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีค่า Sig.=0.175 แต่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราสินค้าคงเหลือต่อยอดขาย (ISR) อย่างไม่มีนัยสำคัญที่ 0.05 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีค่า Sig.=0.433

2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)

Model	Unstandardized		Standardized		Collinearity			
	Coefficients		Coefficients		t	Sig.	Statistics	
	B	Std.Error	Beta				Tolerance	VIF
(Constant)	5.197	1.079			4.818	0.000		
ITR	0.247	0.094	0.147		2.630	0.009**	0.608	1.645
ISR	-1.881	0.751	-0.139		-2.505	0.013*	0.617	1.621
CR	0.240	0.247	0.077		0.913	0.331	0.305	3.275
QR	1.565	0.415	0.299		3.775	0.000**	0.301	3.319

R = 0.464 R² = 0.215 Adj. R² = 0.207 Std.Error = 6.7152975 Durbin-Watson = 2.111

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE)

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std.Error	Beta			Tolerance	VIF
(Constant)	3.299	1.933		1.707	0.089		
ITR	0.482	0.168	0.171	2.868	0.004**	0.608	1.645
ISR	-1.668	1.346	-0.073	-1.239	0.216	0.617	1.621
CR	0.896	0.442	0.171	2.027	0.043*	0.305	3.275
QR	0.554	0.743	0.063	0.746	0.456	0.301	3.319

R = 0.318 R² = 0.101 Adj. R² = 0.092 Std.Error = 12.0331425 Durbin-Watson = 1.962

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของอัตราส่วนกำไรสุทธิ (NPM)

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std.Error	Beta			Tolerance	VIF
(Constant)	1.040	2.017		0.516	0.606		
ITR	0.238	0.175	0.082	1.359	0.175	0.608	1.645
ISR	-1.102	1.404	-0.047	-0.784	0.433	0.617	1.621
CR	0.546	0.462	0.100	1.183	0.237	0.305	3.275
QR	1.579	0.775	0.174	2.037	0.042*	0.301	3.319

R = 0.295 R² = 0.087 Adj. R² = 0.078 Std.Error = 12.5573606 Durbin-Watson = 1.889

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99%, * มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสินค้าคงเหลือ เงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม พบว่า

1. ผลการศึกษาอัตรการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (ITR) มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nawaz et al., (2016) พบว่าการประเมินผลกระทบของประสิทธิภาพสินค้าคงคลังกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของประเทศปากีสถานมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญและบุปผา คำนวน (2559) พบว่าอัตรการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความสามารถในการทำกำไรในทิศทางเดียวกัน ผลการศึกษาอัตรการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (ITR) มีความสัมพันธ์

เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) ซึ่งสอดคล้องกับ Nawaz, et al. (2016) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลกระทบของประสิทธิภาพของสินค้าคงคลังต่อผลการดำเนินงานของบริษัทในประเทศปากีสถานพบว่า อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีผลกระทบเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับอัตรากำไรสุทธิ (NPM) และ Alpi, M. Firza (2018) พบว่า อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (ITR) มีอิทธิพลอย่างมากต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) ผลการศึกษาอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (ITR) มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญกับอัตราส่วนกำไรสุทธิ (NPM) ซึ่งสอดคล้องกับ Winda, U. et al. (2022) พบว่าอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังและรายได้ไม่สอดคล้องกับอัตราส่วนกำไรสุทธิ แต่ไม่สอดคล้องกับ บุปผา คำนวน (2559) และ สุพัตรา จันทนะศิริ (2565) ที่พบว่าอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนกำไรสุทธิ

2. ผลการศึกษาอัตราสินค้าคงเหลือต่อยอดขาย (ISR) มีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยากร คุปตเมธี และ พงศกฤษฏ์ ศุภภาคิน (2559) ได้ศึกษาการบริหารสินค้าคงเหลือโดยใช้อัตราสินค้าคงเหลือ (ISR) กับอัตรากำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยใช้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญ ผลการศึกษาอัตราสินค้าคงเหลือต่อยอดขาย (ISR) มีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างไม่มีนัยสำคัญกับอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) ซึ่งไม่สอดคล้องกับ Prempeh, Boateng, K. (2015) การศึกษาพบว่าหลักการจัดการสินค้าคงคลังต่อยอดขายมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพเชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทผู้ผลิตในประเทศกาน่า และ Shin and Ennis (2014) พบว่าการจัดการสินค้าคงคลังโดยใช้อัตราสินค้าคงเหลือต่อยอดขาย (ISR) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรพบว่าการจัดการสินค้าคงคลังที่ดีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไร ผลการศึกษาอัตราสินค้าคงเหลือต่อยอดขาย (ISR) มีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างไม่มีนัยสำคัญกับอัตราส่วนกำไรสุทธิ (NPM) ซึ่งไม่สอดคล้องกับ Prempeh, Boateng, K. (2015) ศึกษาพบว่าหลักการจัดการสินค้าคงคลังต่อยอดขายมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพเชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทผู้ผลิตในประเทศกาน่า และ Shin and Ennis (2014) พบว่าการจัดการสินค้าคงคลังโดยใช้อัตราสินค้าคงเหลือต่อยอดขาย (ISR) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรพบว่าการจัดการสินค้าคงคลังที่ดีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไร

3. ผลการศึกษาจากการศึกษาพบว่าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ซึ่งสอดคล้องกับสุพัตรา จันทนะศิริ และ ศรีธัญญา สิงห์วะราช (2019) ที่พบว่าอัตราเงินทุนหมุนเวียนไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ผลการศึกษาอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) ซึ่งสอดคล้องกับ โขจิตา เปสตันยี (2562) พบว่าปัจจัยของการบริหารเงินทุนหมุนเวียนมีผลต่อความสามารถในการทำกำไร และ Alpi, M. Firza (2018) พบว่าอิทธิพลของอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) ผลการศึกษาอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญกับอัตราส่วนกำไรสุทธิ (NPM) ซึ่งสอดคล้องกับสุพัตรา จันทนะศิริ (2564) ที่พบว่าอัตราเงินทุนหมุนเวียนไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนกำไรสุทธิ

4. ผลการศึกษาอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับอัตรา

ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ซึ่งสอดคล้องกับ Durrah et al., (2016) ได้สำรวจความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนสภาพคล่องและผลชี้วัดกำไรพบว่าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไร และ ประทุมมา ภูริบริบูรณ์ (2563) ซึ่งพบว่าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ผลการศึกษาอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญกับอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) ซึ่งสอดคล้องกับ สุพัตรา จันทนะศิริ (2564) พบว่าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วไม่มีอิทธิพลกับอัตราส่วนผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น ผลการศึกษา อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับอัตราส่วนกำไรสุทธิ (NPM) ซึ่งสอดคล้องกับ Durrah.,Rah. (2016), Madushank., A. (2018) และประทุมมา ภูริบริบูรณ์ (2563) ซึ่งพบว่าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถ ในการทำกำไร

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่าอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน และอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไร แต่ในทางกลับกันอัตราสินค้าคงเหลือต่อยอดขายมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความสามารถในการทำกำไร จึงได้ข้อเสนอแนะจากการวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษพบว่าอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือและอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วมีความสัมพันธ์เชิงบวกและอัตราสินค้าคงเหลือต่อยอดขายมีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ยิ่งกิจการมีการจัดการบริหารสินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้กิจการมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น

1.2 จากการศึกษพบว่าอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือและอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นยิ่งกิจการมีสภาพคล่องในการดำเนินงานมากเท่าไรยิ่งเป็นผลดีต่อผู้ถือหุ้นในการได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนไปกับกิจการ

1.3 จากการศึกษพบว่าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราส่วนกำไรสุทธิยิ่งกิจการมีความสามารถชำระหนี้เร็วเท่าไรยิ่งแสดงถึงผลการดำเนินงานของกิจการดีขึ้นเท่านั้น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาพบว่าอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน และอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไร แต่ในทางกลับกันอัตราสินค้าคงเหลือต่อยอดขายมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความสามารถในการทำกำไร จึงมีข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

2.1 งานวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตในการศึกษาเฉพาะบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มเท่านั้น ไม่ได้ครอบคลุมถึงบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่อยู่ในหมวดธุรกิจอื่นหรือกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น ทำให้งานวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาหมวดหรือกลุ่มตัวอย่างอื่นเพื่อทำการเปรียบเทียบ

2.2 งานวิจัยในครั้งนี้นำใช้อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (ITR) อัตราสินค้าคงเหลือต่อยอดขาย (ISR)

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) และอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) ในงานวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาตัวแบบอัตราส่วนในตัวแบบต่างๆ เช่น อัตราส่วนระยะการจัดเก็บสินค้าคงเหลือ หรือ กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน เป็นต้น เพื่อที่จะได้ผลการศึกษาแตกต่างและมีความครอบคลุมมากขึ้น

2.3 งานวิจัยครั้งนี้ใช้ตัวแปรตาม คือความสามารถในการทำกำไร คือ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) และ อัตราส่วนกำไรสุทธิ (NPM) เป็นตัวแบบในการศึกษาในงานวิจัยครั้งต่อไปควรเลือกใช้ปัจจัยอื่นในการศึกษาในอนาคตเช่น อัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล

เอกสารอ้างอิง

เพชร ชุมทรัพย์. (2554). *วิเคราะห์งบการเงินหลัก:การประยุกต์*. กรุงเทพฯ.สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

โซชิตา เปสยันตี. (2562). ปัจจัยของการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, *วารสารเทคโนโลยีสุรนารี*, 13(1). 89-104.

ก่อเกียรติ วิริยะกิจพัฒนา และ มาลัย ม่วงเทศ (2551) การจัดซื้อเบื้องต้น. กรุงเทพฯ:วังอักษร

จันทร์เพ็ญ บุญฉาย. (2556). *การเงินธุรกิจ:งบการเงิน Financial Statements*. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์ฟูลิจีรี่อ็อกซ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

จุฑาทิพย์ ลีลาธนาพิพัฒน์. (2561). การจัดการสินค้าคงคลังอย่างมืออาชีพ. *Veridian E-Journal Science and Technology Silpakorn University*, 11(1), 226-241.

ณัฐวุฒิ รัตนา และคณะ. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อุตสาหกรรมบริการ ธุรกิจโรงแรม, *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(2).444-457.

บุปผา คำนวน. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสินค้าคงคลังกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. การค้นคว้าแบบอิสระปัญหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 51-53

ประทุมมา ภูริบริบูรณ์. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเงินทุนหมุนเวียนและผลการดำเนินงานของบริษัทกลุ่ม SET50 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 41(1), 163-180.

ปริญานุษ กิจรุ่งโรจน์เจริญ. (2558). การบริหารเงินทุนหมุนเวียน.*วารสารสารสนเทศ*,14(2), 7-19.

ปิยากร คุปตเมธี. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสินค้าคงเหลือกับอัตราผลกำไรของบริษัทหมวดในธุรกิจการเกษตรที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

พัชรนันท์ ดวงมงคลเจริญ. (2561). *การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการดำเนินในธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระราชูปถัมภ์.

ศรัญญา สิงห์วะราช. (2562). *อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ส่งผลต่อ*

ความสามารถในการ ทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100.

วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน. (2563). *อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม*. Retrieved February 24, 2023 from: https://www.gsbresearch.or.th/wp-content/uploads/2021/01/IN_food_12_63.pdf.

สุภัตรา จันทนะศิริ. (2565). *ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร หมวดยาและเครื่องดื่ม*. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.

อติศักดิ์ พันธุ์หอม และ มัลลิกา ตันลอน. (2545). *การจัดการการเงินในองค์กรธุรกิจ*. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ต

Durrah, O., Rahman, A., Jamil, S.A. & Ghafeer, N.A. (2016). Exploring the Relationship between Liquidity Ratios and Indicators of Financial Performance: An Analytical Study on Food Industrial Companies Listed in Amman Bursa. *International Journal of Economics and Financials Issue*, 6(2), 435-441.

Alpi, M. Firza. (2018). the Influence of the Debt-to-Equity Ratio, Inventory Turnover, and Current Ratio against the Return on Equity in the Pharmaceutical Sector Companies. *The 11th International Workshop and Conference of Asean Students in Linguistics, Islamic and Arabic Education, Social Sciences and Educational Technology 2018*, 787-767.

Madushanka, K.H.I & Jathurika, J. (2018). The Impact of Liquidity Ratios on Profitability (with Special Reference to Listed Manufacturing Companies in Sri Lanka. *International Research Journal of Advanced Engineering and Science*, 3(4), 157-161.

Nawaz, A., Hamid, K., Khurram, M.U., & Nawaz, M.A. (2016) Impact of Inventory Performance on Industrial Financial Performance of Pakistan. *International Journal of Multidisciplinary Approach and Studies*, 03(6), 35-46.

Prempeh, Boaeng, K. (2015). *The Impact of Efficient Inventory Management on Profitability: Evidence from Selected Manufacturing Firms in Ghana*. MPRA Paper 67889, University Library of Munich, Germany. <https://ideas.repec.org/p/pramprapa/67889.html>

Shin,S. and Ennis, K. (2015). A Study of Relationship between Inventory Management Efficiency and Profitably: U.S. Manufacturing Industry, *Inventory Management Efficiency and Profitability*. 1-8

Winda, U., Nurlaila, & Nasution, M. L. I. . (2022). The impact of inventory turnover and sales on net Profit: (A Case Study of CV. Mulya Motor Ujung Gading, West Pasaman Regency). *Cashflow : Current advanced research on sharia finance and economic worldwide*, 2(1), 55–67